

Probablement l'original diria *Pinnini* almenys en el segon cas; el copista degué cometre una diplografia. També serà fàcil de reconèixer-hi *Sa-Verdera*, *Tamariu*, *Perafita*, *la Clusa*, el castell de *St. Salvador*, el *Carall Bernat* (= inhonestum nomen), *St. Genís*, *Mirall(es)*, *Llança*, *Rovescall* (> *Rusc-*), *Tavallera*.
 2 Confirmat per una epístola del Papa Benet V, mateix any, on notem algunes lliçons millors: *monte Pininell* (col. 906.21f.), *Rovescarium* (col. 907.15).
 3 *Peni* PENNINOS 'cap, testa'; al·ludint al CAPUT CRUCIS 'cap de la creu' —la Creu que substituï el temple de Venus—, ètimon de Cap (de) *Creus*; *Talabra TALABRIG(A)* —d'on es formà el deriv. TALABRIG-LA, i, des d'aquest, amb doble metàtesi: > *TABALIGRA > *Tavallera*—; *Culip*; illa *Colaró* nom cèltic, KULARŌN 'dels cogombres'; *Leocarcaro* > ALOD CARCĀRUM 'alou dels congostos'; ROUESKARIO- > *Ruscall*.
 4 Descartada una idea, que es podria suggerir, de mirar *Armirodas* com alteració d'un NP germànic, el que figura en aquests docs. com *casale* (o *collum*) de *Ermenardo* (col. 904, i 928, 942, a. 982 i 990); car, en el mateix doc. de 974 on consta *Armirodas*, el casale de *Ermenardo* va molt més enllà (dins la col. 904) i com un indret allunyat.

ARMENTERA, l' i Pont d'ARMENTERA

Viles importants (1) de l'Emp. i (2) de l'alt CpTarr. (1) PRON. POP. l' *armantèra* en el poble mateix (1920); id. a Vilacolum i Vilamacolum (1958); l' *armantèra* a Llança i Viladamat (1958). Gentilici: *mantarèns* a l'Armentera (1920) i Viladamat; *armantèrèns* a Vilamacolum (xxxii, 109b, 135.12, 135.27).

DOC. ANT. *Villa Armentaria* poss. de St. Pere de Roda (Villan., *Vi. Lit.* xv, 239) o *Armentaria* 922 (*Esp. Sagr.* XLIII, 398); el Papa Benet V reconeix la «*villa Armentaria*» a St. P. d. Roda, a. 974 (*Marca Hi.* 907. 23f.); *Armentaria* 992, *-tera* 1019, *-teria* 1316 (Àlsius, p. 101; Monsalv. xvii, 184); *Armentera* 1035 (*BABL* III, 324).

ETIM. VILLA ARMENTARIA, del ll. ARMENTUM 'cap de bestiar gros': doncs: 'vila que es dedica a llur cria: la cria de vacum i equins'.

(2) PRON. POP. *Lu pon* (i res més) a Stes. Creus (1920), *lu pon d'armantèra* a Alió, a Vilabella i també de vegades a Stes. Creus (1920). Jo també ho vaig sentir de totes dues maneres en els pobles del Baix Gàia i de l'Alt Camp (1955).

DOC. ANT. *Ponte de Armentera* a. 980 (Morera, *Tarr. Cri.* I, § 2); *Pont d'Ermentera* 1359 (*CoDoACA* XII, 40).

ETIM. Com que el romànic antic PONTEM en una part de la Romània fou femení (port., cast. i parlars alpins i rètics: *DECH* III, 674a i n. 12), això es degué estendre fins al parlar semi-mossàrab del CpTarr., d'on la construcció PONTE ARMENTARIA, aplicat al pont damunt el Gàia, que donà naixença a aquesta vila: un pont prou gran i ample, per donar pas a tota mena de bestiar gros i cavalcadures. Com que aquí ja intervingué l'àrab, amb la seva emfàtica *ʔ* forta però sonora, oint *Ponterm-* els nostres adaptaren aquesta sonora for-

tis com la nostra *de* > *Pondarm-* entès com *Pont d'~*. D'aquí vingueren també bon nombre de descendents en la toponímia de França (*Armentières*) etc.; i sobretot en la gall-port.: gall. *Armenteiro*, port. *Armenteiros* (ja *Villa Armentari*, 922), i els dos *Armental* de Portugal i cinc de Galícia (Piel, VKR x, 46).

Del primitiu, en plural, ARMENTA 'bestiar gros': el barri pallarès *Armènta*, pda. de Montardit i de l'obaga de Llarvén, terres de prades extenses, aptes per a cria del gros bestiar.

En la vella polèmica sobre l'origen (i grafia inicial) del NP *Armenter*, cal votar per *Arm-*, i per l'origen llatí. Encara que hi hagués també suma de EMETRIUS¹ (> cat. Sant *Medir*, cast. ant. *Santemder* > *Santander*), tampoc aquest no s'explica fàcilment com a formació germànica; hi ha *Armentarius* ja en Gregori de Tours (c. a l'a. 600): «vocavi *Armentarium archiatrum* et dico ei ---» (*Vita Martini* II, § 1); *Armentario monacho* a. 866 (Abadal, *Eixalada*, 136); MzPi., *Orig.* 79, 81; *Sanctus Armentarius* fou bisbe protocristià de Pavia (i se'n celebra la festa el 30 de gener); i de *Sant Armenter*, màrtir patró de Cardona, se serven les relíquies en el proper poble de Cellers (CATorras, *Pir. Cat.* VIII, 122a).

¹ La tradició provençal és que el primer bisbe d'Antibo(l) es deia *Armentarius* (alias *Hermentarius*), d'on un *oppidum Sti. Hermentarii* en el dept. Var, al S. de Draguignan (*BhZRPb.* xxxii, 188.9).

³⁰ *L'Armiana*, Bordes de ~, te. Canillo a Andorra, veïnadet de bordes. Són a 1800 alt., en un replà de la serra, dr. Valira, i dr. Riu de Soriguera, que separa aquestes dues valls: *larmiana* Casac. 1920 i mapa Consell (1976) al 50.000. Probablement AREA MEDIANA 'planell intermedi', potser passant per *eram(e)iana* amb metàtesi > *ar(e)miana*. Però es veu una altra etimologia que preferirem els qui valorem la gran quantitat de NLL bascoïdes demostrats a Andorra: *larre + me(i)a(r)* 'prat estret' (cf. E.T.C. I, 108, i art. *BAJANDE* infra): car afegint-hi el sufix *-na* diminutiu, **LARREME(I)ANA* 'petita estretor de prada' és bon ètimon fonètic de *Larmiana* i ben adequada a l'indret.

⁴⁵ *Armigalar*, pda. del te. de Benicolet, prop de Llutxent, cit. després d'*Aldalet* (*GGRV Val.* II, 3), probablement metàtesi d'*Almelegar*, amb *Alm-/Arm-*, derivat collectiu en *-egar* d' *almelta*: 'ametllerar'. Encara que sigui en comarques ben separades, ve a ser el mateix el nom d'una pda. *Almagdel* dels voltants de València que consta en el *Rept.* (245), nom que també pot venir d'AMYGDALARE per haplogogia d'-*gdalel* (A > e per imela); segons SSiv. (p. 67), amb una variant *Almachel* (o sigui *almakel* < *almakdel*).

⁶⁰ *Arnal(e)s*, *Arnella*, *Arner*, *Arnera*, *Arnís*, V. *arena*; però la major part dels noms d'inicial *Arn-* (com *Arnau*, *Arnava*, *Arnabat*, *Arn(ari)sclè*, *Arnolf* etc.) van amb el volum dels NPP; llevat del nus o complex següent.